

LA SOLIDARITAT COM A TROBADA: “PLATAFORMA SOLIDÀRIA MOODLE”

Joan Rodríguez Recio,
Responsable de Cooperació i Solidaritat
Internacional STEI Intersindical

*“La Solidaritat significa trobar-se amb el món, no quedar-se indiferent; i tenir la suficient capacitat per a viure i pensar d’una altra manera”
(L. Aranguren)*

Des de fa 25 anys STEI Intersindical treballa en l'àmbit de la cooperació i solidaritat internacional; la majoria dels projectes s'han centrat a Guatemala, el Perú i Marroc; en gran manera les actuacions han girat entorn de l'educació: alfabetització i formació cívica i política de dones indígenes, formació de docents, defensa del territori i de l'identitat, així com apoderament de joves.

L'any 2014 vàrem iniciar un procés innovador amb la incorporació a la nostra tasca de les TIC

L'any 2014 vàrem iniciar un procés innovador amb la incorporació a la nostra tasca de les TIC com a eina de cooperació. Va ser així com dissenyàrem una plataforma virtual Moodle, (<http://formacionsolidaria.org/>) amb l'objectiu d'acompanyar la formació permanent del professorat i de tècnics de diferents països llatinoamericans que, per la seva situació geogràfica o per escassos recursos econòmics no tenen accés a una formació que els permeti obtenir

metodologies innovadores actives per a aplicar a l'aula o en el seu treball comunitari. Ja en els tres darrers anys, hem incorporat joves d'àrees rurals desateses de Guatemala i el Perú.

El connectivisme sorgit en aquest segle XXI amb l'accés a Internet no és igual en totes les zones del planeta i es manifesta amb la constatació que, als països empobrits, l'accés a les tecnologies és una més de les bretxes que es

generen en els intercanvis desiguals entre els països rics i pobres; cosa que els impossibilita un desenvolupament sostenible.

Aquest connectivisme ha implicat un canvi en els processos de formació i ha donat origen a la construcció de campus virtuals que, en la majoria dels casos, entren en la lògica de la privatització de l'educació; de fet es paguen grans quantitats de diners per a accedir a

aquests espais i han convertit, una vegada més, l'educació en un negoci.

El compliment del dret a l'educació significa garantir que nens, nenes, joves i adults desenvolupin les habilitats que aporta una educació de qualitat i, per això, és clau garantir que l'alumnat tingui un professorat format i preparat. Els coneixements i competències dels mestres constitueixen el factor de major importància per a l'educació de qualitat, atès que són peces fonamentals en tot el procés de l'ensenyament i tenen la clau per a millorar el futur del seu alumnat. El poder transformador de l'educació de qualitat permet el desenvolupament personal, l'equitat de gènere i l'eradicació de la pobresa.

Les característiques de l'alumnat amb el qual feim feina ens planteja reptes constants, perquè es parteix de l'analfabetisme funcional tecnològic, atès que per a elles i ells és la primera vegada que tenen accés a aquesta possibilitat de formació; ja sigui per les dificultats que tenen per a accedir a internet, per manca de recursos econòmics o en no tenir accés a la llum elèctrica.

Les característiques de l'alumnat amb el qual feim feina ens planteja reptes constants

Cal destacar un punt essencial del model de la Plataforma Solidària de Formació: la selecció de l'alumnat no és a títol individual sinó que Ensenyants Solidaris i l'STEI Intersindical treballen amb més de 20 entitats llatinoamericanes i són elles les que, dins dels seus àmbits d'incidència, seleccionen els participants; per a així enfortir els moviments socials locals i el treball docent compartit.

La Plataforma Solidària s'ha anat consolidant en aquests set anys de funcionament amb una filosofia molt clara: no ser neutra des del punt de vista social i polític, i apostar per seminaris, cursos, temes i continguts que giren entorn de la reivindicació d'una educació pública de qualitat, gratuïta, laica, inclusiva i feminista.

PLATAFORMA SOLIDARIA MOODLE

2020

CURSOS EN PERÚ

CURSOS EN GUATEMALA

- 1.440 PERSONAS MATRICULADAS

HOMOLOGADOS POR LA USAC Y LA UNP

USAC
TRICENTENARIA
Universidad de San Carlos de Guatemala

UNIVERSIDAD NACIONAL DE PIURA

SOLIDARIDAD, COOPERACIÓN E INNOVACIÓN

COLABORAN:

Amb el temps hem anat incorporant sessions presencials que són impartides per persones de cada país, perquè el procés formatiu estigui inserit en el context local. S'han signat convenis amb diferents universitats i entitats públiques llatinoamericanes, perquè les capacitacions rebudes per l'alumnat siguin homologades. És per això que en aquests moments comptam amb convenis que acrediten acadèmicament els cursos que s'imparteixen amb la USAC (Universidad San Carlos de Guatemala), CONALFA (Coordinadora Nacional de Alfabetización de Guatemala), la UNP (Universidad Nacional de Piura al Perú), i el CPP (Colegio de Profesores de

Perú). Afegir que diferents organismes avalen aquesta proposta de solidaritat com és el cas de CLACSO (Consejo Latinoamericano de Ciencias Sociales), la CEA (Confederación de Educadores Americanos) i diferents entitats de l'estat espanyol.

És important posar de manifest el concepte solidari de la Plataforma, ja que cap membre de l'equip docent rep compensació econòmica per l'elaboració i tutorització dels cursos i cap de les persones matriculades paga per participar-hi. Aquest repte s'ha aconseguit pel suport que ens han donat la Direcció General de Cooperació del Govern Ba-

lear, el Fons Mallorquí, el Fons Menorquí i el Fons Pitiús.

La Plataforma Solidària s'ha anat consolidant en aquests set anys de funcionament

La Plataforma Solidària Moodle se suma als objectius de desenvolupament sostenible (ODS) impulsats per l'ONU, (<https://www.un.org/sustainable-development/es/>), que ja l'any 2015 van generar un alineament global per als propers 15 anys amb la finalitat d'eradicar la pobresa, afavorir una educació universal, protegir el planeta i assegurar la prosperitat com a part d'una nova agenda de desenvolupament sostenible. Dins de les fites que es plantegen aconseguir amb l'ODS 4: Educació de Qualitat, abans del 2030, (<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/education/>), a l'apartat 4 es diu textualment: "D'aquí a 2030, s'ha d'augmentar considerablement l'oferta

de docents qualificats, fins i tot mitjançant la cooperació internacional per a la formació de docents als països en desenvolupament."

Quan analitzam quins objectius ha de tenir la Plataforma Solidària sempre tenim presents les paraules de Paulo Freire: "Hem de fomentar una pedagogia de la inquietud: la pedagogia de situar els homes i les dones davant la seva responsabilitat envers la realitat, però amb una visió crítica".

Per això, dins de la nostra modesta aportació, perseguim els següents objectius:

- ✓ Desenvolupar principis que generin actituds democràtiques, inclusives, respectuoses, responsables, participatives, actives i solidàries dins les escoles.
- ✓ Desenvolupar valors, actituds i destreses que ajudin a millorar el treball docent.
- ✓ Fomentar la participació en propostes educatives innovadores en favor d'una educació pública de qualitat.
- ✓ Crear xarxes i sinergies amb diferents col·lectius, associacions i sindicats locals amb els quals tenim objectius comuns i accions compartides pel dret humà a l'educació.
- ✓ Compartir coneixements i metodologies actives per a una educació pública de qualitat.
- ✓ Aprendre a conèixer de manera crítica, diversa i ètica.
- ✓ Aprendre a fer propostes transformadores des de l'escola.
- ✓ Facilitar la comprensió dels nous reptes educatius.

Hem de fomentar una pedagogia de la inquietud

Per a finalitzar voldria exposar que la utilització de les TIC té un risc i és el nostre repte no obviar-lo, perquè se sol pri-

vilegiar en aquests espais virtuals l'aprenentatge de competències mentre s'oblida generar un esperit crític de la realitat. Les plataformes d'educació virtual s'han convertit, en la seva majoria, en depositaris de continguts i materials de caires molt diversos índole i han oblidat en gran manera el que diu L. Aranguren: "L'objectiu de l'educació no pot ser simplement ensenyar coneixements i habilitats, promoure els educands, atorgar títols i certificats, sinó que s'ha

d'orientar a formar persones plenes, solidàries i a gestar ciutadans capaços de comprometre's amb el bé comú."

Vivim en societats heterogènies en les quals són moltes les persones que queden excloses del dret humà a l'educació ja sigui per motius econòmics, ètnics, sexuals o polítics. La nostra tasca en la Plataforma Solidària ens permet compartir, així com també aprendre dels docents i d'altres col·lectius de Guate-

mala, el Perú, El Salvador i Hondures. La lluita per una educació pública, gratuïta i de qualitat és compartida.

"Duen que sóc un heroi, jo feble, tímid, gairebé insignificant; si essent com sóc vaig fer el que vaig fer, imaginin el que poden fer tots vostès junts."

Ghandi

PLATAFORMA SOLIDÀRIA MOODLE:

SI ÉS....	NO ÉS...
<i>Un procés continu</i>	<i>Un contingut o una opció aïllada</i>
<i>Transformadora i crítica</i>	<i>Estabilitzadora</i>
<i>Compromesa, política i no neutral</i>	<i>Col·laboracionista, neutral</i>
<i>Una opció educativa transversal i integral</i>	<i>Només una assignatura</i>
<i>Per a educació formal, no formal i informal</i>	<i>Només per a educació formal</i>
<i>Un aspecte que necessita de la formació contínua del professorat i dels actors implicats.</i>	<i>Un aspecte que deixem en mans dels especialistes</i>
<i>Per a generar propostes i solucions</i>	<i>Només per a estudiar problemes i sensibilitzar</i>
<i>Una opció que considera que «un altre món és possible» i aposta pel valor educatiu de la utopia.</i>	<i>Una opció per a contenir la conflictivitat social.</i>